

RECOMANDĂRI METODOLOGICE PRIVIND EFECTUAREA UNOR ACȚIUNI DE URMĂRIRE PENALĂ ÎN CADRUL CERCETĂRII MIGRAȚIEI ILEGALE, POTRIVIT LEGISLAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA

Conf. univ. dr. Dinu OSTAVCIUC

*Catedra „Procedură penală, criminalistică și securitate informațională” a Academiei
„Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova*

Conf. univ. dr. Constantin RUSNAC

*Catedra „Procedură penală, criminalistică și securitate informațională” a Academiei
„Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova*

Abstract

The elaborated article represents a symbiosis of forensic and criminal procedural knowledge, the application of which determines the efficiency of the criminal prosecution actions carried out within the investigation of the crime of illegal migration. The identification of the tactical particularities for carrying out the criminal investigation actions represents the fundamental component in the elaboration of the methodological recommendations for the investigation of illegal migration.

The main results are that regardless of the frequency of the conduct, the most important criminal proceedings are: hearing the suspect, the migrant, the witness, search and seizure, on-site investigation, confrontation, disposition of expertise, as well as a Special investigative measures play an important role.

Keywords: *methodological recommendation, criminal prosecution actions, illegal migration, migrant, criminal prosecution.*

Introducere

Cercetarea situației criminogene din lume demonstrează că migrația ilegală a devenit o parte integrantă a structurii afacerilor criminale și, desigur, are un impact asupra stării întregului sistem de relații economice, criminalizând economia națională, sporind criminalitatea latentă. Ea nu numai că se transformă într-o activitate comercială bine organizată la nivel internațional, dar treptat coexistă cu alte tipuri de infracțiuni transfrontaliere (trafic de droguri, arme, trafic de persoane etc.).

Scopul articolului constă în evidențierea particularităților tactice de efectuare a unor acțiuni de urmărire penală în cadrul cercetării infracțiunii de organizare a migrației ilegale.

Metode și materiale aplicate

Pentru realizarea scopului trasat, ținând cont de specificul și caracterul complex al temei investigate, în calitate de metode de cercetare au fost folosite metoda logică, sistematică și de comparare. Cercetările întreprinse se bazează pe studierea doctrinei, legislației naționale și a practicii judiciare.

Rezultate obținute și discuții

Practica denotă că cele mai frecvente acțiuni de urmărire penală efectuate în cadrul cauzelor penale pornite pe infracțiuni de organizare a migrației ilegale, în urma cărora pot fi obținute probe concludente, utile și pertinente, sunt: cercetarea la fața locului, examinarea obiectelor și a documentelor, audierea, confruntarea, percheziția și ridicarea, prezentarea spre recunoaștere, dispunerea expertizelor, verificarea declarațiilor la locul comiterii infracțiunii.

În același timp, este de menționat că măsurile speciale de investigații, în cazul respectiv, joacă un rol important și ele. După cum arată practica, cele mai frecvente sunt: investigația sub acoperire, urmărirea vizuală, interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor, interceptarea convorbirilor telefonice, documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice precum și colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice.

În urma studierii mai multor cauze penale pornite pe faptul organizării migrației ilegale, materialele uneia dintre ele ni s-au părut destul de ample și calitative pe care am dori s-o luăm drept exemplu. Este vorba despre cauza penală nr. 2016872026, pornită la 10 martie 2016, în baza art. 362¹ alin. (3) lit. a) C. pen., de către organul de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne, instituit în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, cu reședința în Direcția regională sud. Am ales această cauză penală din motivul că, pentru dovedirea vinovăției făptuitorului, s-au făcut un șir de acțiuni de urmărire penală și măsuri de investigații, care au dus, într-un final, la demascarea întregii rețele criminale ce activa pe teritoriul Republicii Moldova.

Așadar, cauza penală respectivă a fost pornită pe faptul organizării, în scopul obținerii, direct sau indirect, a unui folos financiar sau material, a intrării, șederii, tranzitării ilegale a teritoriului Republicii Moldova sau a ieșirii de pe teritoriu respectiv a unor persoane din Sri Lanka, care nu sunt nici cetățeni, nici rezidenți ai

Republicii Moldova, săvârșite de un grup criminal organizat, care aveau drept scop să ajungă în Uniunea Europeană, prin tranzitarea țării noastre.

În cadrul urmăririi penale, a fost stabilit că grupul criminal organizat este alcătuit din cetățeni ai Republicii Moldova, Ucraina, România, Norvegia, Rusia și altele, care nu au fost stabilite de organul de urmărire penală.

Astfel, cetățenii Republicii Moldova VR și CO, în perioada de timp decembrie 2015-ianuarie 2016, fiind în Cernăuți, Ucraina, la îndemnul cetățeanului Ucrainei MP, originar din Sri Lanka, împreună cu acesta, precum și cu participarea cetățeanului Norvegiei SK, cu scopul de a obține foloase financiare, au creat și au pus în aplicare schema de activitate a grupului format în scopul organizării intrării, șederii și tranzitării ilegale a teritoriului statului de un grup de persoane originare din Sri Lanka, care nu sunt nici cetățeni, nici rezidenți ai R. Moldova, numărul exact nefiind stabilit, contribuind la migrarea ilegală a acestora din Ucraina în Republica Moldova într-o perioadă de timp nestabilă, cu ajutorul mai multor membri ai grupului criminal organizat din care făceau parte cetățenii Republicii Moldova NI și CV, precum și alte persoane neidentificate în momentul studierii materialelor cauzei penale.

La realizarea pe etape a migrației ilegale, pe data de 12 martie 2016, aproximativ pe la orele 17.30 cet. N.I., împreună cu C.V., prin locuri ascunse au transportat un grup de patru persoane de origine afro-asiatică din Sri Lanka spre frontiera verde aflată pe segmentul deservit de SPF „Stoianovca” pe direcția s. Ghioltosu R. Moldova-Rânzești România, unde în legătură cu alte persoane străine care urmau să preia grupul de migranți peste frontiera de stat a R. Moldova în România, au pătruns pe jos în regiunea semnului de frontieră 1243 a zonei de frontieră, cu scopul final de a asigura migrația ilegală a acestora în România pentru a ajunge în alte țări ale Uniunii Europene prin ieșirea ilegală de pe teritoriul R. Moldova. Ulterior, la data de 12 martie 2016, în jurul orelor 22:00, la intervenția reprezentanților poliției de frontieră, în apropierea s. Ghioltosu r-nul Cantemir, pe direcția s/f 1243, au fost reținuți cet. NI și patru cetățeni ai insulei Sri Lanka, care intenționau să treacă ilegal frontiera de stat din Republica Moldova în România cu scopul de a migra ilegal în Uniunea Europeană.

În urma verificării locurilor de unde au fost transportați grupul de patru persoane de origine afro-asiatică reținute în zona de frontieră, s-a stabilit că, pe data de 13 martie 2016, în apartamentul situat în mun. Chișinău, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 6 nr. 117, a mai fost depistat un grup de patru persoane de origine afro-asiatică și cet. SK – cetățean al Norvegiei, care s-a dovedit a fi un alt membru activ al grupului criminal organizat, unde persoanele nerezidente erau tănuite și așteptau migrarea ilegală de către acest grup criminal organizat.

De asemenea, a fost stabilit că cet. SK a intrat pe teritoriul Republicii Moldova împreună cu alt cetățean moldovean, CO, cu automobilul personal al ultimului. Ulterior, s-a constatat că CO este și el un membru activ al grupării criminale. În același timp, un alt cetățean al R. Moldova, VR, fiind în afara teritoriului țării în

perioada de timp cuprinsă între lunile ianuarie-martie ale anului 2016, coordona activitatea de organizare a migrației ilegale a cetățenilor sus-menționați, coordonând prin intermediul mijloacelor de comunicare electronică activitatea grupului, comunicând cu CO și SK, asigurând astfel funcționarea grupului criminal, prin coordonarea acțiunilor fiecărui membru și al migranților, precum și al persoanelor din România ce trebuiau să preia persoanele originare din Sri Lanka.

Totodată, la data de 15 martie 2016, în cadrul cercetării la fața locului efectuate într-un hotel din mun. Chișinău, au fost depistate alte trei persoane originare din Sri Lanka, care au fost aduse pe teritoriul Republicii Moldova prin Aeroportul Internațional Chișinău, pe cale legală, de către acest grup criminal organizat. Tot în cadrul urmăririi penale, prin efectuarea acțiunilor procesuale și a măsurilor speciale de investigații a fost stabilit și organizatorul acestei infracțiuni, care finanța membrii grupării criminale. Organizatorul, pe nume MP, un cetățean al Norvegiei, prin intermediul transferurilor bănești, remunera membrii grupului criminal, la fiecare etapă infracțională și, totodată, dirija acțiunile fiecărui membru.

Analizând probatoriul administrat, evidențiem următoarele probe de importanță majoră:

- *audierile migranților*, care în mare parte sunt asemănătoare și din care a fost obținută descrierea etapei inițiale de desfășurare a schemei infracționale, și anume au fost stabilite următoarele circumstanțe: țări de destinație - Elveția și Suedia, ruta de deplasare Sri Lanka-Federația Rusă (pe cale legală cu avionul), Moscova, Federația Rusă-Kiev, Ucraina (pe cale ilegală cu trenul și cu automobilul), Kiev, Ucraina-mun. Chișinău, RM (cu automobilul și pe jos). În cazul migranților depistați în hotelul din Chișinău, ruta diferă: Sri Lanka-Qatar (cu avionul), Qatar-Istanbul (cu avion), Istanbul-mun. Chișinău (cu avionul). Sumele de bani pentru migrația ilegală cuprindeau 8.000-9.000 dolari SUA per migrant și se achitau printr-o singură tranșă. Banii respectivi erau transmiși membrilor grupului criminal ce activau în Sri Lanka, iar transportarea și ghidarea migranților se făcea din contul organizatorului. La diferite etape infracționale erau implicați diferiți membri ai grupării, aceasta fiind independentă de țară, mijlocul și modul de transportare etc. Spre exemplu, etapa infracțională ce a fost desfășurată în Federația Rusă era coordonată de către cetățeanul Ucrainei, originar din Sri Lanka pe nume MP, care coordona inclusiv activitatea persoanelor aflate în Republica Moldova. Migranții primeau numere de telefoane în Sri Lanka și ajungând într-un anumit punct de destinație făceau legătura cu numărul de telefon indicat de către infractori. Astfel, cu MP, migranții ce tranzitau Rusia făceau legătură abia când ajungeau la Moscova, iar migranții depistați în hotel - odată ajunși la hotel. Executorii și persoanele care le coordonau nemijlocit deplasarea și le aprovizionau cu cele necesare (cu care intrau direct în contact) nu le cunosc pentru că toate interacțiunile se desfășurau pe timp de noapte când nu se puteau vedea fețele lor (această informație posibil să fie una eronată, având în vedere că persoanele puteau fi instruite pentru darea unor astfel de depoziții);

- *audierea bănuțului SK*, care și-a recunoscut vina și a elucidat întreaga schemă de migrație aplicată pe segmentul Ucraina-România, coordonată de cet. MP, inclusiv persoanele din Republica Moldova implicate în organizarea migrației ilegale pe acest segment. Datorită declarațiilor acestuia a fost posibil de identificat complicii infracțiunii și legăturile dintre ei (inclusiv cele indirecte realizate prin intermediul lui PM). Pe lângă aceasta, s-a aflat că el, pe teritoriul Republicii Moldova, cunoscând limba tamilă (unica limbă vorbită și înțeleasă de migranți), cea norvegiană și engleză, acesta, având dreptul de ședere pe teritoriul țării, putea merge în magazine pentru a procura hrană, haine etc., precum și a ține legătura între membrii grupării criminale.

- *în cadrul percheziției* efectuate în apartamentul din mun. Chișinău s-au depistat: un membru activ al grupării criminale, patru migranți, pașapoarte, notițe, telefoane, bonuri de plată și transfer, diferite înscrisuri, hărți etc. Toate acestea au arătat implicarea grupului criminal în comiterea acestei infracțiuni;

- *în cadrul cercetării la fața locului* efectuate în hotel au fost depistate alte trei persoane originare din Sri Lanka (migranți), pașapoarte, telefoane, notițe, hărți, tichete etc.

Totodată, în cadrul acestei cauze penale s-au efectuat măsuri speciale de investigație ca: urmărirea vizuală, investigația sub acoperire, interceptarea și înregistrarea comunicărilor sau a imaginilor, monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară, colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice. În urma acestor măsuri a fost posibil de stabilit întreaga activitate criminală, locul migranților și a unor membri activi ai grupării criminale, legăturile între ei, tranzacțiile financiare și identificarea finanțatorului și a celor care au beneficiat de transfer etc. În final, toate persoanele au fost puse sub învinuire.

Totodată, este de menționat faptul că metodele de comitere a organizării migrației ilegale sunt diverse, se comit în timp diferit, cu implicarea diferitor mijloace și instrumente etc., de aceea în continuare vom încerca a relata tactica de efectuare a acțiunilor procesuale, care este accesibilă pentru toate cazurile de cercetare.

Cercetarea la fața locului

Acțiunea procesuală respectivă, în cazul cercetării infracțiunii de organizare a migrației ilegale, se va efectua atât după înregistrarea sesizării, cât și după pornirea urmăririi penale propriu-zisă.

În cazurile investigării cazurilor de organizare a migrației ilegale, se va efectua cercetarea la fața locului a mijlocului de transport, cu ajutorul căruia a fost posibilă trecerea ilegală a străinului sau tranzitarea ilegală a acestuia peste frontiera Republicii Moldova; a diferitor construcții în câmp; a caselor și apartamentelor; a garajelor etc. Bineînțeles că efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală se va efectua potrivit prevederilor Codului de procedură penală, în așa fel încât aceasta se va efectua fără autorizarea judecătorului de instrucție sau cu autorizarea respectivă¹.

¹ Alin. (2) al art. 118 din *Codul de procedură penală al Republicii Moldova*, nr. 122-XV din 14 martie 2003, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 248-251.

Efectuarea acestei acțiuni procesuale în cazurile de organizare a migrației ilegale capătă un aspect specific în raport cu efectuarea acesteia în alte cazuri. Astfel, este important a fixa concret locul reținerii migrantului, distanța dintre acest loc și frontiera de stat, locul exact al mijlocului de transport (în cazul în care trecerea peste frontiera de stat a avut loc cu auto-mobilul), distanța dintre locul reținerii migrantului și mijlocul de transport, împrejurimile locului (în scopul depistării altor obiecte importante pentru caz: genți, acte, haine, telefoane etc.).

Totodată, în cazul în care cercetarea la fața locului se va efectua în case de locuit sau apartamente, o deosebită atenție se va acorda la următoarele aspecte: hrana, câtă mâncare este în frigider, ce fel de mâncare, dulapurile cu haine, numărul acestora, numărul paturilor și lenjeria, prezența documentelor, transferurilor financiare, carnetele cu notițe, hărți, telefoane etc.

În cazul în care cercetarea la fața locului se va efectua în localități, case nelocuite mari, pe teritoriul diferitor întreprinderi sau foste întreprinderi (ferme rămase părăsite din timpul colhozurilor și sovhozurilor) etc., este necesar de a implica mai mulți colaboratori ai organelor de drept, în scopul încercuirii acestor locuri pentru ca migranții ilegali să nu poată să se sustragă de la organul de urmărire penală.

Cercetarea mijloacelor de transport, cu ajutorul cărora au fost transportați migranții pe traseul planificat, are ca scop nu doar fixarea unor urme materiale sau ridicarea unor obiecte (haine ale migranților, documente de identitate, chiar și false, procuri, telefoane etc.), ci și ridicarea mijlocului de transport propriu-zis, or, acesta a fost utilizat la comiterea infracțiunii și, respectiv, urmează a fi supus confiscării speciale.

Un alt specific al cercetării la fața locului este că această acțiune procesuală se efectuează cu implicarea mai multor angajați ai organelor de drept, cum ar fi: ofițeri de investigații, angajați ai Biroului Migrație și Azil, polițiști de frontieră, alți angajați ai Inspectoratului General al Poliției și ai Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, specialiști etc. Fiecare dintre participanți are misiunea lui în cercetarea la fața locului. Unii din ei asigură perimetrul locului infracțiunii, alții ajută ofițerul de urmărire penală informativ și operativ etc.

Pe bună dreptate, Sveatoslav Biriukov menționează că cercetarea la fața locului, în special în cazul cercetării infracțiunii de organizare a migrației ilegale, este o acțiune procesuală care implică o activitate colectivă, din care motiv acțiunea respectivă se va efectua prin hotărâri legale și organizatorice la cel mai înalt nivel. Anume la cercetarea la fața locului, specifică autorul, conlucrarea trebuie să fie una foarte strânsă, completă și etapizată corect².

Acțiunea procesuală respectivă se recomandă a fi efectuată cu folosirea tehnicii de fixare, or, aceasta va servi nu doar ca fixare a probelor, ci și ulterior, ofițerul de urmărire penală poate să le analizeze și să stabilească noi probe sau circumstanțe ale infracțiunii.

² Biurikov S. C.I.O., *Particularitățile cercetării organizării migrației ilegale. Teză de doctor*, Volgograd, 2008, p. 177.

Audierea migranților

Potrivit prevederilor alin. (4) al art. 362¹ C. pen., victima migrației ilegale este absolutivă de răspundere penală pentru faptul intrării, șederii, tranzitării ilegale a teritoriului statului sau al ieșirii de pe acest teritoriu, precum și pentru faptele de deținere și folosire a documentelor oficiale false în scopul organizării migrației sale ilegale. Reieșind din aceste prevederi legale, victima migrației ilegale este audiată în calitate de martor sau, după caz, în calitate de victimă sau parte vătămată.

În cazul în care victimele migrației ilegale sunt cetățeni străini, audierea suplimentară a acestora practic este foarte dificilă, de aceea este foarte important ca această acțiune procesuală, dar și celelalte acțiuni de urmărire penală cu participarea lor, să fie planificată și efectuată complet și sub toate aspectele. De aceea, recomandăm ca audierea victimelor migrației ilegale să se desfășoare ca o modalitate specială de audiere.

Totodată, audierea migranților trebuie bine planificată, deoarece de aceasta depinde volumul și calitatea informațiilor oferite de către aceștia. În acest sens, se vor invita translatorii corespunzători, se va pregăti și stabili locul unde migranții vor fi audiați, dacă este necesar, se vor invita persoane pentru a le oferi asistență psihologică și juridică etc.

La audierea migranților, care au trecut ilegal frontiera de stat, organul de urmărire penală trebuie să stabilească următoarele:

- a) care a fost motivul intrării ilegale în Republica Moldova;
- b) când, unde și în ce circumstanțe migrantul a traversat frontiera de stat;
- c) cine a organizat intrarea ilegală în Republica Moldova și care au fost acțiunile acestora, cu stabilirea următoarelor circumstanțe: cine a procurat biletele de călătorie, care persoană le-a înmănat actele sau documentele falsificate, cine le-a organizat și nemijlocit i-a transportat, cine le-a asigurat întâlnirea și însoțirea până la punctul de destinație ș.a.;
- d) cât timp migrantul s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova;
- e) de câte ori acesta a vizitat Republica Moldova, și în cazul în care fapta respectivă a avut loc, atunci trebuie de stabilit în ce mod acesta a intrat și ieșit din țară.

În cazul în care migrantul s-a aflat ilegal (ședere ilegală) mai mult timp pe teritoriul Republicii Moldova, el este audiat asupra următoarelor aspecte:

- a) când și cu ce scop a intrat în țară;
- b) în baza căror acte s-a efectuat intrarea;
- c) s-a adresat sau nu acesta la Biroul de migrație și azil;
- d) în baza căror surse își justifică existența sau activitatea desfășurată și dacă el activează împreună cu cineva și ce cunoaște despre persoana în cauză;
- e) a încheiat tranzacții, acorduri, contracte și care anume;
- f) cine i-a organizat posibilitatea de desfacere a unei sau a altei afaceri etc.

Atunci când migrantul a avut ca scop sau a tranzitat teritoriul Republicii Moldova, acesta va fi audiat pentru stabilirea circumstanțelor următoare:

- a) care este țara de origine a acestuia, ce țări a mai tranzitat până a ajunge în Republica Moldova și care este țara de destinație, menționând și modalitatea tranzitării sau șederii într-o țară sau alta;
- b) care este scopul deplasării în țara de destinație și care sunt motivele lipsei actelor necesare pentru tranzitarea Republicii Moldova;
- c) în ce mod migrantul a traversat frontiera țării și care a fost itinerarul deplasării, tipul de transport utilizat, precum și cine l-a ajutat în acest sens etc.

Bineînțeles, lista întrebărilor menționate supra nu este una exhaustivă, de aceea, în funcție de situația tipică de urmărire penală și circumstanțele cazului, persoana care efectuează urmărirea penală poate înainta și alte întrebări, răspunsul cărora ar putea reprezenta un aport considerabil la aflarea adevărului în cauză, la administrarea unui probatoriu pertinent, precum și la identificarea tuturor complicilor infracțiunii respective.

Totodată, este de menționat faptul că, în cauzele penale pornite pe organizarea migrației ilegale, în calitate de martori pot fi audiați angajații Biroului Migrație și Azil care au constatat șederea ilegală a străinului, polițiștii de frontieră care au reținut persoanele pentru trecerea sau tentativa de trecere ilegală a frontierei de stat, persoanele care au dat în chirie locuința, taximetriștii care au transportat migranții de la un punct până la altul, vecinii locuințelor unde migranții au fost cazați, lucrătorii ambasadelor și ai consulatelor, precum și alte persoane ce posedă informații utile pentru soluționarea justă a cauzei.

Martorii respectivi pot să ofere organului de urmărire penală multă informație utilă nu doar asupra circumstanțelor faptei, dar și asupra descrierii sau identificării persoanelor ce au vizitat migranții în timpul cât aceștia au fost cazați. Sau, în cazul polițiștilor de frontieră, aceștia vor putea relata date concrete despre faptul de trecere ilegală a frontierei de stat, locul exact unde migranții au fost reținuți, de către cine erau însoțiți, ce acte și obiecte aveau asupra lor, modul de traversare a frontierei și altele. În cazul identificării migrantului pe teritoriul statului și încălcării de către acesta a termenului de ședere, se vor obține informații utile privitoare la actele ce au servit la înregistrarea străinului, la eliberarea permisului de ședere ș.a.

Confruntarea

În cazurile de cercetare a infracțiunilor legate de organizarea migrației ilegale, confruntarea se efectuează destul de des. Este de menționat faptul că scopul confruntării este lichidarea divergențelor dintre depozițiile date anterior de către părți. Totuși, practica atestă cazuri când această acțiune procesuală se efectuează doar pentru întărirea probelor.

Până a decide efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală, persoana care efectuează urmărirea penală trebuie să se convingă dacă migrantul ilegal dorește sau este gata pentru această acțiune procesuală. De multe ori există riscul ca migrantul

illegal la confruntare să-și schimbe depozițiile, din motivul temerii că organizatorul migrației ilegale poate ulterior să se răzbune, fie până la acțiunea procesuală respectivă să fie influențat pentru a nu-și menține declarațiile etc.

S. Biriukov, făcând trimitere la A. Zakatov și V. Smirnov, menționează că, în cazul în care există riscul ca în urma confruntării să nu fie aflat adevărul, este recomandabil ca divergențele dintre depoziții să fie înlăturate prin efectuarea altor acțiuni de urmărire penală, prin aplicarea procedurilor corespunzătoare. Spre exemplu, la efectuarea audierilor sau la efectuarea suplimentară a acestora se vor prezenta diferite corpuri delictive, documente etc., astfel încât să se pună accent pe veridicitatea declarațiilor făcute de migranții ilegali și întărirea probatoriului necesar³.

Un aspect nu mai puțin important este planificarea acestei acțiuni procesuale. În cazul nostru, pe lângă criteriile de bază, persoana care efectuează urmărirea penală trebuie să scoată în evidență și să pregătească din timp întrebările ce urmează a fi puse pentru înlăturarea divergențelor, să invite din timp translatorul necesar, ordinea de citare a părților, locul efectuării acestei acțiuni de urmărire penală, mijloacele tehnice corespunzătoare etc.

Percheziția și ridicarea

La investigarea infracțiunii de organizare a migrației ilegale, perchezițiile se efectuează, de regulă, în scopul depistării și ridicării următoarelor: acte și bilete de călătorie, chitanțe, tichete de îmbarcare, tichete pentru ba-gaj, acte de identitate, acte de înregistrare a organizațiilor sau întreprinderilor etc.

În cazul în care percheziția se face la sediile agențiilor turistice sau ale celor care oferă ocuparea forței de muncă, organul de urmărire penală trebuie să ridice următoarele: registre de evidență, încasări financiare, acorduri de colaborare, calculatoare, contracte, casa de marcat, informația cu privire la publicitate și reclamă, actele de constituire a firmei și actele ce permit desfășurarea activității, cereri și certificate, facturi de plată, informația cu privire la efectuarea transferurilor bancare, telefoane mobile, fotografii, copii ale actelor de identitate, ciorne etc.

Drept exemplu, poate servi informația din materialele cauzei penale nr. 2014870167, pornită la 3 decembrie 2014, unde, în cadrul percheziției la agenția „LP”, au fost depistate și ridicate înscrisuri, copii ale actelor de identitate, ordine de plată, facturi și tehnică de calcul, documente și obiecte care au demonstrat implicarea directă a administratorului în organizarea migrației ilegale a mai multor cetățeni din Republica Moldova, cu scopul obținerii unui avantaj material, perfec-tând vize poloneze de tip „D”, pentru intrarea, șederea și ulterioara angajare în câmpul muncii în Republica Federală Germană.

³ Biurikov S. C.I.O., *Particularitățile cercetării organizării migrației ilegale. Teză de doctor*, Volgograd, 2008, p. 164.

Fiind ridicate aceste obiecte și documente, ulterior, organul de urmărire penală le poate examina și dispune efectuarea expertizelor corespunzătoare. Astfel, se vor obține probe cu privire la vinovăția persoanelor implicate, identificarea complicilor, venitul ilegal încasat etc.

În același timp, în cadrul perchezițiilor se pot depista nu doar obiecte și documente importante pentru cauza penală, dar și alți migranți, precum și: blanchete ale actelor migraționale, pașapoarte, permise de ședere și de muncă a migrantului; specimene de ștampile pentru confecționarea acestor documente; acte de călătorie, bilete de avion, chitanțe, tichete pentru bagaje, bilete turistice; discuri, faxuri, telefoane mobile, tablete, rații, casete audio; cartele bancare, bani, cecuri bancare, cecuri de transfer, alte acte ce dovedesc operațiunile financiare; documente sau copii după ele ce confirmă după ele ce confirmă chiria unei locuințe în care au fost cazați migranții; ordine sau alte acte de angajare la muncă a migranților, confirmări de plată a salariilor etc.; diferite broșuri, ziare etc. care conțin informații de publicitate în vederea angajării în câmpul muncii; tehnică de calcul și altele.

Disponerea expertizelor

Atunci când există temeuri de a presupune veridicitatea actelor depistate și ridicate, este necesar a fi dispuse expertizele corespunzătoare. În urma expertizelor, organul de urmărire penală va putea afla dacă actele ridicate sunt sau nu false, adică dacă specimenul ștampilei din aceste acte este fals sau nu, dacă documentul nu a avut modificări și dacă a avut, care anume. Vor fi supuse expertizei documentele care au specimene de ștampile ale poliției de frontieră (pentru a vedea veridicitatea trecerii legale a frontierei de stat), ale an-gajaților Biroului Migrație și Azil etc. Tot în urma expertizelor, organul de urmărire penală va putea identifica persoana, vârsta acesteia și alte aspecte importante pentru caz.

Examinarea

În cazul cercetării infracțiunii respective, o importanță destul de mare o are examinarea documentelor. În aceste cazuri, organul de urmărire penală trebuie să acorde o atenție specială aspectului exterior și conținutului actelor și documentelor, deoarece acestea pot conține date denaturate, lucru specific pentru organizarea migrației ilegale. Aici poate fi vorba despre: certificate care confirmă angajarea în câmpul muncii, adeverințe privitoare la salariu, contracte fictive de muncă, documente false etc.

Este important ca examinarea în aceste cazuri să fie făcută cu atenție și în complex, astfel încât ulterioara analiză să poată scoate la iveală fărădelegile făptuitorilor. Totodată, în timpul examinării actelor și a documentelor este necesar de acordat atenție următoarelor: deteriorarea hârtiei pe care a fost întocmit actul, pierderea luciului în anumite locuri, exfolierea anumitor părți ale actelor; prezența

petelor gri și galbene și a microcrăpăturilor, prezența decolorărilor în text; dispunerea neobișnuită a înscrierilor și deosebirile caligrafice; rugozitatea rândurilor și îngroșarea hârtiei în anumite locuri; necorespunderea ștampilei de pe act cu cea pe fotografie și a semnelor de imprimare a ștampilelor și altele⁴.

Concluzii

Studierea cauzelor penale privind infracțiunea de organizare a migrației ilegale dovedește existența rezervelor în ceea ce privește tactica efectuării acțiunilor de urmărire penală.

Complexitatea organizării, descoperii și anchetării acestor infracțiuni, alături de alți factori, evidențiază lipsa practicii de descoperire și cercetare a infracțiunilor din această categorie. Prin urmare, este necesară o pregătire cuprinzătoare a ofițerilor de urmărire penală pentru a realiza o cercetare eficientă, pentru a dezvolta noi procedee, mijloace tehnico-criminalistice și recomandări metodologice de efectuare a acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigație.

Bibliografie

1. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122-XV din 14 martie 2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 248-251.
2. Codul penală al Republicii Moldova, nr. 985, din 18 aprilie 2002, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74.
3. <http://www.center-bereg.ru/m3411.html> (accesat la data 18 noiembrie 2020).
4. Legea cu privire la poliția de Frontieră nr. 283 din 28 decembrie 2011, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 76-80, cu modificări și completări.
5. Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16 iulie 2010, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, cu modificări și completări.
6. Materialele cauzei penale nr. 2014870167, pornită la 3 decembrie 2014.
7. Materialele cauzei penale nr. 2016872026, pornită la 10 martie 2016.
8. Biurikov S. C.I.O., *Particularitățile cercetării organizării migrației ilegale. Teză de doctor*, Volgograd, 2008.

⁴ <http://www.center-bereg.ru/m3411.html> (accesat la data 18 noiembrie 2020).